

✸ *Cságoly Klára textilje*

Sok műfajban, sok formában

A Téli tárlat

Már a múlt hét második felében a helyére került a Galéria összes termét elfoglaló Miskolci Téli Tárlat anyaga; ha nagyon akarta, már a végleges elrendezésben láthatta az ember. Baranyi Judittal, a Műcsarnok művészettörténészével, a kiállítás rendezőjével a készről tudtunk beszélgetni. Nem mintha szüksége lett volna rá, hogy a műveket a falon lássa; tagja volt a zsürinek, már hetekkel ezelőtt pontos képe volt az anyagról, pontos képe van a Téli tárlat által is képviselt mai magyar képzőművészetről.

— Milyen anyag került hetekkel ezelőtt a zsüri elé?

— A kiírás nyomán mindenki három-három művet küldhetett. Nyolcvanhat kiállító alkotót nézve, ez elég nagy mennyiség. Ezzel együtt, a zsürinek nem volt nehéz dolga; a beérkezett anyag összképét tekintve megegyezik a tárlattal. A minőség lett magasabb.

— Elsőként a műfaji sokszínűség tűnik a látogató szemébe, ha végigjárja a kiállítást, a tartalom és forma tekintetében van ugyanilyen érzése...

— Ha nem felejtjük el, hogy majdnem kilencven művész munkáját látjuk, akkor ez természetes. Minden alkotó más, önálló egyéniség. Az eligazodás mégsem nehéz. Törekvéseiket tekintve sokan állnak közel egymáshoz. A szentendrei *Kocsis Imre, Gy. Molnár István, Deim Pál, Jávor Piroska* például tiszta, elvont jelrendszerrel dolgozik, szellemileg rokon minden Pécsről jelentkezett grafikus. A festészetet tekintve tisztán megkülönböztethető a hagyományosan realista, az elvontan realista, és a tökéletesen le-elvont, amelynek megjelenését például *Konecz Béla, Orosz Gellért* munkáin láthatjuk. Ide venném a nálunk élő japán szobrász, *Mitsui Sen* műveit is. A lírai absztraktot képviseli az ebben az esztendőben elhunyt *Illés Árpád*, és sorolhatnám tovább azokat a jegyeket, amely megkönnyíti, segíti az áttekintést. Az egész művészeti életünkben jelenlevő sokféleséggel találkozunk itt is.

— És jó néhány, nem túlságosan ismert névvel...

— Az országban rendezett minden nagy kiállításon (Szegeden, Hódmezővásárhelyen, a fővárosban, máshol) feltűnik, hogy a legismertebb alkotók, az úgynevezett nagy nevek ritkán, vagy egyre ritkábban jelentkeznek. Nagyon sok oka lehet, van ennek, de ha csak azt mondom, hogy évente több, mint négyezer kiállítást rendeznek, már az is egy súlyos érv; a kevesebb több lenne, ezt a mennyiséget szinte lehetetlen követni. A távolmaradás nem egy helynek szól. Az viszont nagyon örvendetes, hogy sok fiatal jelentkezett most is, örvendetes, hogy érdemesnek tartják megragadni ezt a lehetőséget. Úgy mondhatnám, hogy amit a Miskolci Téli Tárlat bemutat, az egy nagyon tisztességes, korrekt keresztmetszet.

— A mai magyar képzőművészetben jelentkező törekvések keresztmetszete tehát a Téli tárlat?

— A műfajok közül a grafika a legerősebb, a szobrászatban országos viszonylatban is egyféle felfutásnak lehetünk tanúi. A festészeten a műfajt ért sok vihar, probléma, útkeresés látható. Volt idő, amikor csak az absztrakt számított, ma világszerte előtérbe kerültek a realista törekvések. A textileknél két csoport van. A klasszikus hagyományú képi igénnyel jelentkező kárpit, a gobelin mai utóda, ahogy ez *Pintér Éva, Mészáros Erzsébet, Zs. Kovács Diana* munkáin lemérhető. *Perczel Erzsébet, Cságoly Klára, Nagy Gy. Margit* az iparművészet kategóriájába tartozó textileket hozott. A színvonal egyformán magas, a művek funkciója más. Szinte minden gond, elképzelés, eredmény és hiány látható ezen a kiállításon is.

✸ *Gondolatok a hazámról. Decsi Ilona grafikája.*

— Mire figyel a művészettörténész, amíg egy ilyen nagy tárlatot megrendez?

— A mű és a közönség között keli megteremteni a kapcsolatot, hogy aki ide belép, menjen is végig a kiállításon. Azt hiszem, az anyag csoportosításával sikerült ezt elérni, nem volt nehéz dolgom. A sok értékből mindenki találhat magának olyat, ami tetszik. Azt hiszem, ez az idei Miskolci Téli Tárlat egyik legnagyobb erénye.

M—

Szabó Lőrincről diákoknak

Balogh Emese estje

Dicsérendően szép mozzanattal kezdődtek a Hermannapok pénteken délután, amellyel a gimnázium városunk felszabadulásának 36. évfordulójára emlékezik. Városunk szülöttét, Szabó Lőrincet tolmácsolta a diákoknak (a Városi Könyvtár szervezésében) Balogh Emese színművész. Az a művész — Miskolcon még sokan emlékeznek rá —, aki városunkban kezdte a pályáját. *„Örülök, hogy hazajöttem Miskolcra, s hogy ennyire kíváncsiak Szabó Lőrincre, akit tavasszal az akadémiai ünnepségen az európai költészet egyik csúcsának neveztek."* A gimnázium, valóban minden tőle telhetőt megtesz a nagy költő hagyományainak ébren tartásáért. A Szabó Lőrinc Könyvtárral közösen versmondó pályázatott írt ki a város középiskolásainak. Egy Szabó Lőrinc és egy mai költő versével lehet benevezni. A döntőt 1981. március 31-én, a költő születésnapján rendezik meg. Úgy tervezik, hogy erre is meghívják majd Balogh Emesét.

A pénteken délután hallott műsor lényegében egy rövidebb változata volt annak a Szabó Lőrinc-összeállításnak, amellyel Balogh Emese *Fodor Ferenc* gitárművész kíséretében járja az országot. Amint a műsor utáni beszélgetésben elmondta: három év munkája van ebben a költő életművét híven tolmácsoló összeállításban. *„A színész dolga az, hogy a műben találja és mutassa meg a világot"* — vallotta ars poétikájának.

Az eredetileg kétrészesre tervezett műsor tulajdonképpen a „felnőtteknek szól", azonban a Herman Ottó Gimnázium diákjai is értették. Az itt hallott összeállítás azért szolgálta kitűnően a szükebben vett didaktikai, pedagógiai célokat is, mert Balogh Emese kontrasztosan szerkesztette, egymás mellett mutatta be a kételyeivel vívódó és a bizakodó embert. Balogh Emese elmondotta azt is, hogy (a két említett kivételével) szándékosan nem a „slágerverseket" válogatta össze.

Szabó Lőrinc mindenkor a létezés alapkérdéseivel vívódik verseiben, ezért is kapta az „intellektuális" jelzőt. Az esztéták szerint két alapvető költőtípus van: az apollói és a dionüszoszi alkat. Szabó Lőrinc az előbbiekhez sorolható. Az egyiknek az idő a legnagyobb élménye, a másiknak a tér. Ez a megkülönböztetés természetesen nemcsak a költőkre érvényes. Az idő élménye a gondolatibb, az elvontabb. Ha egyetlen mondatban akarnók megfogalmazni Szabó Lőrinc líráját (ami eleve abszurdum, csupán a példa kedvéért tesszük), akkor azt mondhatnánk, hogy a költő arra figyelmeztet bennünket, hogy csupán egyetlen életünk adatott, egy kimért időmennyiség, s korántsem mindegy, hogy mit kezdünk vele, milyen tartalommal töltjük meg. Az idő, mint fogalom, végtelen, de nagyon is konkrét az egyes ember ideje. Aki egyszer is rádöbbent erre, mert jó, vagy rossz sorsa rádöbbentette, az másként él, érez és gondolkodik önmagáról és a világról, a többi emberről is.

Palotai Erzsi írja egyik esszéjében, hogy a versmondásnak, pódiumművészetnek nincs igazi (kritikai) irodalma. Gyanítjuk, hogy ennek az az oka, hogy ez is a pillanat művészete, azé a pillanaté, amely mindig egyszeri, elszáll és nem idézhető vissza. Nos, ha azt mondjuk Balogh Emese versmondásáról, hogy nem „divatos", akkor az értelmezésünk szerint elismerést jelent. Szép orgánuma van, szépen és széles érzelmi skálán beszéli a nyelvünket. Versmondása is ilyen. Nem csupán a költő gondolatait közli, de az érzelmeit is, nem csupán az eszünkhöz szól, hanem a szívünkhöz is. Ezt tapsolták meg hálásan a Herman Gimnázium harmadikosai, negyedikesei, akik (elmondták) megismerték és meg is szerették Szabó Lőrincet.

(horpácsi)

Miskolci zenei hét

A mai program

Ma délben a lillafüredi Palotaszállóban megtartott Ki nyer ma? műsorával megkezdődött a miskolci zenei hét. Este fél 7 előtt tíz perccel a harmadik műsoron jelentkezik a *Fejezetek Miskolc zenei múltjából* című adás, este fél nyolckor a *Miskolci Szimfonikus Zenekar* hangversenyét közvetíti a Kossuth adó a színházból. Vezényel *Mura Péter*, közreműködik *Csaba Péter* (hegedű), az *MRT női kara* (karigazgató *Sapszon Ferenc*). Műsoron *Brahms Hegedűverseny, Petrovics Emil IV. Kantáta — „Mind elmegyünk" —, Weöres Sándor* verse és *Sosztakovics IX. szimfóniája* szerepel.

Holnap délben 12 óra 20 perckor a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem aulájából jelentkezik a *Ki nyer ma?*.

Hazai újdonság

Montírozó magnetofon

Új termékkel gyarapodott a Pécsett működő Mechlabor STM—600-as stúdiómagnetofon családja, amelynek első tagja három évvel ezelőtt jelent meg a piacon, a már ötödik változatnak számító STM—631 jelzésű montírozókészülék a rádió- és televízióstúdiókban alkalmazható: korábban felvett riportok, zenei és egyéb hanganyagok ezzel a berendezéssel állíthatók össze kész műsorrá. Mivel a készülék munkaeszköz, a formatervezésnél hangsúlyozottan vették figyelembe a kényelmes munkavégzés feltételeit. A készülék mechanikus és elektronikus rendszere egyaránt önálló egységekből — blokkokból áll, egy hiba esetén gyorsan javítható. Legutóbb a moszkvai olimpián szerezték jó hírnevet a pécsi stúdiómagnetofonok.

A legújabb típus iránt is élénk az érdeklődés, a sorozatgyártását a jövő év első negyedében kezdik, de máris nagy számú megrendelés érkezett.

műsor

HÉTFŐ

Kossuth rádió: 12.00: Déli Krónika. — 12.20: Ki nyer ma? — 12.35: Válaszolunk hallgatóinknak. — 12.50: Zenei érdekességek az elmúlt hét műsorából. — 14.34: Sámson madara. Novella. — 14.54: Édes anyanyelvünk. — 15.00: Hírek. — 15.10: Alfred Deller Purcell-áriákat énekel. — 15.28: Hétszínvirág. — 16.00: Útközben. — 16.05: László Margit Horusitzky Zoltán dalaiból énekel. — 16.30: Világablak. — 17.00: Hírek. Útközben. — 17.10: Gondolatok a könyvtárban. — 18.05: Egressy-dalok Vécsey Ernő feldolgozásában. — 18.15: Hol volt, hol nem volt... — 18.30: Esti Magazin. — 19.15: Sass Sylvia és Melis György operettfelvételeiből. — 19.35: A Miskolci Szimfonikus Zenekar hangversenye. — Kb. 21.30: Népdalok. — 22.00: Hírek. — 22.15: Sporthírek. — 22.20: Tíz perc külpolitika. — 22.30: A kamarazene kedvelőinek. — 23.26: Mascagni operáiból. — 24.00: Hírek. — 0.10: Táncdalok.

Petőfi rádió: 12.00: Jónás Mátyás népi zenekara játszik. Kerekes Tóth Erzsébet népdalokat énekel. — 12.30: Hírek. — 12.33: Kis magyar néprajz. — 12.38: Tánczenei koktél. — 13.25: A Svejk Antwerpenben. — 14.00: Kettőtől ötig..., Kívánságműsor. — 17.00: Fütől fáig. — 17.30: Ötödik sebesség. — 18.30: Hírek. — 18.35: Zeneközelben. — 19.20: Rend(szer) a lelke mindennek. — 19.50: Hírek. — 19.53: Vállaltuk a veszélyt! — 22.33: Könnyűzene Deák Tamás szerzeményeiből. — 23.00: Hírek. — 23.15: Noták. — 24.00: Hírek.

3. műsor: 12.00: Operaegyüttesek. — 13.00: Hírek. — 13.07: Romantikus kórusművek. — 13.35: Szimfonikus zene. — 15.05: Láttuk, hallottuk. — 15.30: A hét zeneműve. — 16.00: A család. Etika és filozófia. — 16.30: Harminc perc beat. — 17.00: Wagner: Siegfried. — 18.20: Fejezetek Miskolc zenei múltjából. — 19.30: Hírek. — 19.35: Fiataloknak — kortárs zenéről. — 19.38: Wagner: Siegfried. Zenedráma. — 22.30: Hírek.

Miskolci rádió: 17.00: Hírek. Időjárás. — 17.05: Hétről, hétre, hétfőn este. A stúdió zenés magazinja. A műsort szerkeszti: Horváth Kálmán. — El szeretném mondani. Gyárfás Imre jegyzete. — 18.00: Észak-magyarországi Krónika. (A Miskolc városi Tanács elnöke díjakat adott át a Téli Tárlat kiállítóinak. — Rádiós zenei hét kezdődik Miskolcon.) — 18.15: Sport. — 18.25—18.30: Hírösszefoglaló. Szemle az Észak-Magyarország, a Déli Hírlap és a Heves megyei Népújság keddi számából.

Miskolci Nemzeti Színház (f8): A Miskolci Szimfonikus Zenekar hangversenye.

Kiállítás: József Attila Könyvtár (12—20): Szelényi Károly fotói.

Filmszínházak: Béke (f4): A szultán fogságában (szí. szovjet film). — (nns, 8): Modern Robinson a családja (mb. szí. amerikai film, II. helyár!) — **Béke, kamaramozi** (4, 6): Bolondos vakáció (szí. magyar film). — **Kossuth** (13, hns): Zorró (szí. francia—olasz film, III. helyár!) — (7): Árnyak Dubrovnyik felett. (szí. jugoszláv film, 18 éven felülieknek!) — **Kossuth, éjszakai vetítés** (9): Modern Robinson és családja (mb. szí. amerikai film, II. helyár!) — **Hevesy Iván Filmklub** (f5, f7): Kés a vízben (lengyel film, 14 éven aluliaknak nem ajánljuk!) — **Táncsics** (5): A frontvonal mögött I—II. (mb. szí. szovjet film). — **Táncsics, kamaramozi** (6): A homok asszonya (japán film, 16 éven felülieknek!) — **Fáklya** (f4, f6, f8): Tűzharc (szí. angol film, 14 éven aluliaknak nem ajánljuk, III. helyár!) — **Fáklya Filmklub** (8): Kés a vízben (lengyel film, 14 éven aluliaknak nem ajánljuk!) — **Szikra** (3, 5, 7): Erzéstelenítés nélkül (mb. szí. lengyel film, 14 éven aluliaknak nem ajánljuk!) — **Petőfi** (f5, f7): Walt Disney állatbirodalma (mb. szí. amerikai—NSZK film). — **Tapolca, Ady** (7): A kígyótojás (mb. szí. amerikai—NSZK film, 18 éven felülieknek!) — **Tokaj, vendéglátóház** (7): Halálos tévedés (mb. szí. NDK film). — **Görömböly, Krúdy** (6): Folytassa cowboy! (mb. szí. angol film, 14 éven aluliaknak nem ajánljuk, II. helyár!) — **Szirma** (6): Haladék (magyar film, 14 éven aluliaknak nem ajánljuk!) — **Hámor** (6): Haladék (szí. magyar film, 14 éven aluliaknak nem ajánljuk!). — **Pereces** (6): Kaliforniai lakosztály (mb. amerikai film, 14 éven aluliaknak nem ajánljuk, III. helyár!)

KEDD

Kossuth rádió: 8.00: Hírek. — Kb. 8.20: A mai nap kulturális programjából. — 8.27: Rend(szer) a lelke mindennek. — 8.57: Népdalcsokor. — 9.44: Gyermekkönyvhét. — 10.00: Hírek. — 10.05: MR 10—14. — 11.00: Onczay Csaba gordonkázik. Varga Csilla zongorázik. — 11.39: Szép remények.

Petőfi rádió: 8.00: Hírek. — 8.05: A Magyar Rádió és Televízió énekkara Szabó Ferenc vokális műveiből énekel. — 8.20: Tíz perc külpolitika. — 8.30: Hírek. — 8.33: Tarsalgó. — 10.30: Hírek. — 10.33: Zenedélelőtt.

3. műsor: 9.00: Iskolarádió. — 9.30: Cherubini: Esz-dúr vonósnégyes. — 10.01: Évszázadok mesterművei. — 11.00: Hírek. — 11.05: Adriano Celentano felvételeiből. — 11.39: Gianni Raimondi operaáriákat énekel.

Televízió, 1. műsor: 8.00: Tévétorna. — 8.05: Iskolatévé. — 10.30: Röpsuli. — 10.55: Csata fekete-fehérben.